

The image shows two white ceramic bowls filled with oatmeal. The bowl in the foreground is in sharp focus, showing individual grains of oatmeal topped with several almonds and blueberries. The bowl in the background is slightly out of focus. The bowls are placed on a dark, textured wooden surface. In the top left corner, there is a blurred blue object, possibly a piece of fabric or a bag. The overall lighting is soft and natural, highlighting the textures of the food.

coppa

insight

# Factsheet duurzaamheid inkooppakketten Voeding

2021

# Voeding

## Het pakket

Bij het inkooppakket voeding wordt alles qua etenswaren ingekocht. Hierbinnen kan de focus ook op een specifiek onderdeel van voeding liggen, zoals droge kruidenierswaren, diepvries en winkelassortiment. Zo heeft COPPA onder andere trajecten begeleid die de focus hadden op de inkoop van verse ingrediënten (aardappelen, groenten, fruit, vlees, wild, gevogelte en viswaren).

## Mogelijkheden tot duurzaamheid binnen het pakket

De mogelijkheden om dit pakket duurzaam in te kopen zijn groot. Enkele voorbeelden zijn:

- Bij vlees, wild, gevogelte en viswaren kun je kijken naar keurmerken waaraan moet worden voldaan:
  - Vissen die gekweekt of gevangen zijn op duurzame wijze (voldoen aan de criteria van keurmerk ASC of MSC) of aantoonbaar vergelijken.
  - Vlees dat voldoet aan de eisen van een van de volgende keurmerken; EKO-keurmerk, Milieukeur, Beter Leven keurmerk, Label Rouge voor kippen of aantoonbaar te vergelijken.
  - Sturen op het gebruik van streekproducten (wanneer een opdrachtgever dit als MVO/duurzaamheid ziet).

- Eisen stellen voor:
  - Voedselverspilling;
  - Verpakking van het voedsel;
  - Water- en energiegebruik bij productie;
  - Transport.

Om bovenstaande mogelijkheden op te vragen kunnen gedetailleerde managementrapportages opgevraagd worden bij de leveranciers, waar bovenstaande in is uitgewerkt.

## Rol van de opdrachtgever

Opdrachtgevers lopen er vaak tegenaan dat duurzame artikelen duurder zijn dan niet duurzame artikelen. Dit betekent dat de te behalen besparing niet zo hoog is als wanneer gebruik gemaakt wordt van niet-duurzame artikelen. Het is om deze reden van belang dat een opdrachtgever de motivatie heeft om op een duurzame manier te willen werken. De beslissing ligt uiteindelijk bij de projectgroep. Een klant kan ook gebonden zijn aan richtlijnen, doordat zij zich geconfirmeerd hebben aan bepaalde instanties zoals de Milieuthermometer Zorg (MTZ). Bij een aantal van onze opdrachtgevers, zoals het voorbeeld van de verse ingrediënten, wordt door de projectgroep samen met de Coördinator Duurzaamheid gekeken welke eisen met betrekking tot duurzaamheid meegenomen moeten worden in het Programma van Eisen.

## Voorbeeld uit de praktijk

In het voorbeeld van de inkoop van verse ingrediënten liep de opdrachtgever er ook tegenaan dat duurzame artikelen vaak duurder zijn. Echter werd er op dat moment ingekocht bij een redelijk dure leverancier, waardoor er toch een besparing is gerealiseerd. Binnen dit project zijn in de tender zelf alleen de eisen voor het behalen van Niveau Brons (MTZ) meegenomen. Wel kan vrij besteld worden in de webshop van de gekozen leverancier en worden inmiddels duurzame producten eerder besteld.

Deze opdrachtgever wilde ten tijde van dit traject niveau Brons halen voor de MTZ. Hiervoor zijn een aantal basiseisen voor voeding van belang. Deze zijn meegenomen in de tender. Daarnaast is de inhoud van de tender besproken met de Coördinator Duurzaamheid en zijn er een aantal eisen toegevoegd met betrekking tot de aan te leveren managementrapportages vanuit de leverancier. De reacties van de verschillende aanbieders op de gestelde eisen en wensen met betrekking tot duurzaamheid zijn door de Coördinator Duurzaamheid beoordeeld.

## Hoe is duurzaamheid te meten?

Voor dit pakket is duurzaamheid in vele vormen te meten:

- Op productniveau kun je om keurmerken vragen. Vervolgens kun je kijken naar de ratio van producten met een keurmerk binnen het assortiment;

- Je kunt uitrekenen hoeveel procent van het totale pakket duurzaam ingekocht wordt, afhankelijk van wat de opdrachtgever als duurzaamheid definieert;
- Je kunt ook kijken naar de algehele bedrijfsvoering van de opdrachtgever. Zo kan er onderzocht worden hoeveel kilo voedsel of plastic wordt weggegooid.

### Wat kan COPPA betekenen?

Het gaat hierbij vooral om de keuze en het beleid van de opdrachtgever. Verandering van gedrag bij de opdrachtgever is in dit geval minder van toepassing. In hoeverre is de opdrachtgever bereid om aanpassingen in het proces, maar vooral (mogelijk) hogere kosten te dragen voor duurzame inkoop van voeding. Binnen veel zorginstellingen wordt de MTZ gevolgd. COPPA kan hierin ondersteunen door helder weer te geven welke eisen gesteld worden voor dit pakket en hoe hieraan voldaan kan worden, per niveau van de MTZ. Gebaseerd op onze eerdere ervaringen kunnen we zelfs een kleine schatting van kosten/opbrengsten doen..

# Voorbeelden eisen tender voeding

## Drie veelomvattend eisen uit een tender:

1. De leverancier beschikt voor zijn organisatie, althans voor dat deel/die delen van de organisatie dat/die betrokken is/zijn bij de uitvoering van de opdracht, over een managementsysteem waarin ten minste de volgende onderwerpen zijn opgenomen:

- De concrete maatregelen die zijn of worden getroffen om de milieubelasting van de bedrijfsprocessen die verband houden met de uitvoering van de opdracht (in elk geval water- en energieverbruik, transport, afval en derving, voedselverspilling, verpakkingen en schoonmaak) te verminderen of te voorkomen;
- De borging van de naleving van de desbetreffende milieuwetgeving;
- De aandacht die wordt besteed aan de bewustwording en de competentie van medewerker(s) ten aanzien van het omgaan met de voor deze opdracht relevante milieuaspecten;
- De aandacht die wordt besteed aan de bewustwording en de competentie van toeleverancier(s) ten aanzien van het omgaan met de voor deze opdracht relevante milieuaspecten;
- Het monitoren (als basis voor kwaliteitsgarantie) van de voor deze opdracht relevante milieuaspecten.

Leverancier toont met een ISO 14001- of een EMAS-certificaat aan dat hij aan bovenstaande criterium voldoet.

2. De opdrachtgever wil samen met de leverancier voedselverspilling en afval tegengaan.

Omschrijf bij de beantwoording van deze vraag hoe u als leverancier op een concrete en meetbare bijdrage heeft geleverd aan het behalen van doelstellingen voor het verminderen van verspilling en afval bij uw opdrachtgevers en wat u hierin voor X denkt te kunnen betekenen. U zou hierbij bijvoorbeeld aan onderstaande opties kunnen denken:

- Andere verpakkingsopties die minder afval geven;
- Afspraken met leverancier over gebruik van kleinere verpakkingseenheden;
- Het voorkomen van te veel inkopen, c.q. het aanhouden van te hoge voorraden;
- Het zorgen voor optimale opslagomstandigheden;
- Hanteren van een goed voorraadbeheersysteem;
- Het creëren van ruimte in het menusysteem voor restverwerking;
- Voorkomen dat te veel gerechten van tevoren worden klaargemaakt, c.q. bereiding van gerechten tegen sluitingstijd alleen nog op bestelling;
- Het niet te groot maken van porties.



3. De opdrachtgever wenst de mogelijkheid te hebben, indien gewenst, gebruik te kunnen maken van een duurzaam assortiment.

Omschrijf in welke mate het assortiment kan bestaan uit producten met één of meer duurzaamheidskeurmerken en neem daarbij als uitgangspunt de prijsbijlage in Excel van uw totale assortiment die u indient bij de Prijslijsten.

Heeft u artikelen in uw assortiment die geen duurzaamheidskeurmerk hebben, maar die aantoonbaar wel aan duurzaamheids-kenmerken bezitten, dan zien we hier graag een toelichting op.

Bij duurzaamheidskenmerken kan gedacht worden aan de volgende punten:

- Dierlijke producten zijn afkomstig van dieren die gedurende de verschillende levensfase meer binnenleefruimte hebben dan wettelijk is vereist.
- Dierlijke producten zijn afkomstig van dieren waarop geen vergaande ingrepen zijn toegepast.
- Dierlijke producten afkomstig van dieren die een vrije buitenuitloop hebben.
- Visproducten afkomstig van vissen die op duurzame wijze zijn gevangen of gekweekt.
- Plantaardige producten uit kassen geteeld in energiezuinige kassen.

- Plantaardige producten geteeld zonder chemisch-synthetische middelen of met chemisch-synthetische middelen voldoen aan de relevante certificatieschema's.
- Dierlijke producten afkomstig van dieren die zijn gevoederd met producten van plantaardige oorsprong die geproduceerd zijn volgens de geldende duurzaamheidsrichtlijnen m.b.t. soja/palmolie en gebruik van chemisch-synthetische middelen.
- Melk afkomstig van melkveebedrijven die voldoen aan de weidegang volgens de definitie van Stichting Weidegang.
- Gerecycled materiaal voor omverpakkingen.
- Kartonnen dozen als omverpakking die voor minstens 80% uit gerecycled materiaal bestaan. Verpakkingen van kunststof die voor minstens 75% uit gerecycled materiaal te bestaan.